

NOVELLAPÁLYÁZAT

Lövey Nóra

GYILKOSSÁG

Senki sem vette észre, hogy eltűnt, mint azt sem, hogy ott volt, vagy azt, hogy élt. Is-tenem, mennyire igaz, mennyire igaz, és ugyanakkor milyen bosszantóan banális és patetikus. Meggyötör, mint roppant tragédia, és vakaródzásra késztet, mint minden, ami szentimentális. Ez a viszketés, a hideg rémületet és testközelséget rejtő viszketés nem hagy nyugodni.

Először úgy akartam megírni a történeteket, mintha távoli városban élő régi jó barátomról írnék, de sehogy sem sikerült. Nincs ebben semmi különös. Évek óta még csak egy levelet sem írtam, legfeljebb lapot, és nem kaptam mást, mint néhány idézést, reklámcédulát. Nincs senki, akinek írni akarnék, közeli jó barátom talán nem is volt soha. Jobb úgy nekifogni a dolgoknak, ahogy vannak, még ha a valóság annyival si-várabb vagy bizarrabb is.

Egy kisvárosi kórházban vagyok kórboncnok. Egy kisvárosban, mondom, mert nincs rá jobb szavam. Több mint tizenötezen laknak itt, a lakosság száma lassan, de folyamatosan nő, és mégis, mintha ezzel a hellyel minden fordítva esett volna meg. Mintha város akart volna lenni, csillogó kirakatú, sürgő utcákkal, takaros kőházakkal, aztán mégis faluvá lustult. A közepén a katolikus templom előtti teret csinos, vörhe-nyes kőből rakott házacska szegélyezik, kis díszszökőkút van itt, meg egy Szent Er-zsébet-szobor. A tér egyik sarkán áll a gyógyszertár, a másikon a régi mozi, szép, klasz-szicizáló épületek, de néhány keresztutcával arrébb a református templom már be-szorult két ház közé. A templomon túl még nyújtózik egyet a városias házak sora, aztán lassan elfogy az erejük, és szinte észrevétlenül adják át helyüket a nagy, kertes, agyagos udvarú parasztportáknak. A kövezet még tartja magát egy darabig, de aztán az is mur-vává satnyul, végül elenyésczik, és nem marad más, mint homok és fű.

A falu szélén, közel s távol az egyetlen kiemelkedő helyen áll a kórház. Nem valami nagy, három osztály működik benne mindösszesen, na meg a földszinten van néhány helyiség, ahol hetente egyszer-kétszer tartanak rendelést más városból érkező szakor-vosok.

Tizenhat éve élek itt. A fővárosban születtem, és még ma is megtörténik, hogy za-jokkal álmodom, lármás, lüktető emberi hangokkal, nyüzsgő utcákkal és tömött vil-lamosokkal. Ez volt az első munkahelyem az egyetem után, és most már azt hiszem, az utolsó is egyben. Nem mintha olyan öreg volnék, csak hát mindig olyan valaki vol-tam, akivel inkább megessenek a dolgok, és lassan beletörődtem, hogy itt nincs, ami megessen.

Egy késő októberi napon kezdődött, szép reggel volt, igazi őszi reggel. A nap ra-gyogott, a levegő mégis csípős maradt, és ez a hideg ragyogás a tisztaság és megújulás csalóka érzetét keltette.

Nyolcra érkeztem, mint mindig, s a kinti hűvös verőfényből léptem a benti nyirkos félhomályba. A prospektúra az alagsorban kapott helyet, ahhoz, hogy bejussak a szobámba, át kell mennem a bonctermen. Szerencsétlen építészeti megoldás ez, de amikor a bonctani részt kialakították, nem kérték ki szakember véleményét. Nem szokatlan ez mifelénk.

Ahogy azon a reggelen átvágtam a bonctermen, szemembe ötlött egy halott férfi, akit a segéd már előkészített a vizsgálatra. Egy ilyen kis kórházban az ember általában tudja, mire számíton, aznap ez a feladat nem tartozott a terveim közé.

Önkéntelenül is közelebb léptem, hogy egy futó pillantást vessek a halottra, és ekkor ért a második meglepetés. A férfi fiatal volt, talán még harminc sem lehetett. Első pillantásra semmi sérülést, rendellenességet nem lehetett felfedezni rajta. Tökéletesen épnek látszott, szinte kirítt a csupasz kórházi környezetből. Úgy tűnt, éppen csak ledőlt egy órácskát aludni, mielőtt újabb fáradalmak várják. Arca is szomorúság fintorba merevedett, mintha valami ostoba álmom húzná félre a vonásait. Olyan eleven volt ez az érzés, olyan magával ragadó, hogy minden megfontolás nélkül előrenyúltam, hogy megérintsem a kezét. A varázslat elpattant. Az a kéz hideg volt és merev.

Bementem a szobámba, és átöltöztem. Mire visszatértem, János is előkerült, és oda-készítette a tálcát az eszközökkel a boncasztal mellé. Én azonban csak matattam a csillogó kések, csipeszek, szondák között, húztam az időt. A halott emberi test megbontása számomra mindig is az élet utolsó illúziójának elvesztését jelentette, mégis, medikus-korom óta nem idegenkedtem így attól, hogy belevágjak egy hullába. Egyre azt vártam, hogy az ismeretlen férfi felül, és csodálkozva megkérdi, hogy került ide. Persze hogy is történhetett volna meg?

Végül legyőztem habozásomat. János meg én felnyitottuk a testet, és elvégeztem rajta mindazt, amit hivatásom gyakorlása során el kellett végeznem. Ám végig mintha tejüveg falon át láttam volna mindent, a valóság nem tudott kiszakadni egy érthetetlen álmom dimenzióiból. Ebből a távolságból az ismeretlen férfi szervei mintha üvegből és gipszből lettek volna, túlságosan formáltak voltak, akár egy egyetemi szemléltető babáé.

A boncolás szokatlanul elhúzódott, nemcsak az én különös hangulatom miatt, hanem azért is, mert egyszerűen képtelen voltam a halálnak bárminemű okát megtalálni. Tanácstalanságomban szövetmintát vettem minden szervből és szövetnedvből, de nem sok reményt fűztem hozzájuk. Mikor végül is leültem, hogy megírjam a jegyzőkönyvet, kénytelen voltam egy tökéletesen egészséges emberi test leírását adni. A férfiban még csak olyan apró, jelentéktelen elváltozásokat sem találtam, amelyek egyébként mindennaposak.

Az ürlap kitöltésével az ismeretlen nevet kapott. Blanche Jenőnek hívták az alatt a harminchárom év alatt, amíg élt. Nevének olvasásakor újra rám tört a valószínűtlenség érzése. A név két fele már külön-külön is kicsit groteszk volt, de így, összerakva egy kifacsart bohózat ostoba főszereplőjéhez illettek volna, nem ehhez a viasz- vagy porcelánbábura emlékeztető halotthoz.

Elolvastam a rendőri jelentést is, mely még a szokottnál is szűkszavúbbnak bizonyult. Eszerint Blanche Jenő tegnap este a postással együtt lépett be a házba, ahol lakott. Valami utalványt kellett volna aláírnia. Amikor belépett a házba, pontosabban a szobába, melyet bérelt, összeesett. A hívásra megérkező mentők már csak a halál beálltát állapíthatták meg. A gondos helyszíni szemle semmiféle eltérést, rendellenességet, bűntényre utaló jelet nem talált. A szobában rend és tisztaság, csak egy

értékes üvegváza cserepei heverték a földön, úgy látszik, leesett a polcra, ahol addig állt. A leírás semmilyen támpontot nem adott, csupán nyugtalanságomat fokozta.

Mivel én magam nem találtam meg a halál okát, segítséget kellett kérnem a szomszédos város nagyobb kórházából, ahol két, igazságügyi papírokkal és tapasztalatokkal rendelkező kolléga is dolgozott.

Még szerencse, hogy aznap nem volt semmi sürgős dolgom, mert egész nap olyan szórakozott voltam, csakis a munka hiánya menthetett meg valami baklövés elkövetésétől.

Gyalog mentem hazáig. Annyiszor megtettem már az utat, hogy automatikusan raskogattam a lábamat. A különös lebegés nem szűnt meg, a világ még mindig ugrásra készen, üvegfal mögül figyelt rám. Arra eszméltem fel ebből az ostoba állapotból, hogy a kezemet figyelem, talán már percek óta. Ott feküdt a kezem a vitrin fogantyúján, olyan mereven és idegenül, mintha nem is hozzám tartozna. Hogy került oda? Hogy jöttem haza? És be a házba? Hiába, képtelen voltam visszaemlékezni rá. Csak azt tudtam, hogy a kezem miért van ott, ahol van. A herendi készletet akartam elővenni. A kecses teáskancsót, az öblös, mégis aprócska, számócaleveleket formázó csészéket, az aranyszegélyes kistányért, a cukortartót. Végig sem gondoltam, csak sodort a meg szokás otthonos árja, ahogy szedegettem őket kifelé.

Anyámról maradt rám a készlet, korán előzevegyült, korán halott anyámról. Gyerekkoromban még megvolt mind a tizenkettő, mostanra a csészék száma a felére apadt. Amikor a hetediket törtem el, megfogadtam, hogy ezentúl csak különleges alkalmakkor használom, de képtelen voltam rá. Mindennap ebből a készletből teáztam, és mindennap csodálatosan megnyugtatót. A mozdulatok gyöngéd egymásutánja. A forró víz. A tea illata. A cukortartó biztos, megváltoztathatatlan helye a csészétől jobbra. Több volt már ez, mint szertartás, majdnem szerelem.

Vizet forraltam, kenyeret szeltem, és lassacskán megnyugodtam. Hátradőlve, kényelmesen ültem, amikor a csésze megmozdult. Nem, nem én löktem meg, más pedig nem volt a szobában, mégis, kétségtelenül, a csésze, amelyből az imént ittam, és amelyet hanyagul az asztal szélére helyeztem, ha csak néhány milliméterrel is, de közelebb húzódott a meredélyhez. A látvány annyira megbabonázott, hogy eszembe sem jutott bármit is tenni. Csak akkor kaptam oda, az utolsó előtti pillanatban, amikor a csésze megbillent. A forró ital a bőrömrre ömlött, és hirtelen úgy fáj, mintha egy kölyökkutya tühegyes fogai kaptak volna belém. Reszkető kézzel mosogattam el, raktam a porcelánt a helyére, minden apró mozdulatra külön ügyelve, hogy semmi szerepet ne hagyjak a véletlennek.

Korán lefeküdtem, de nem tudtam elaludni. Egyre a teáscsésze lebegett a szemem előtt, ahogy lassan, aprókat moccanva közelebb araszol az asztal széléhez, az a pici, alattomos remegés, ahogy nekiindul.

Úgy ébredtem, mintha nem is aludtam volna, fáradtan, meggyötörten. Mire felértem a dombtetőre, ahol a kórház áll, kivert a veríték, szorított a szívem. A laborban ott vártak a tegnapi halott szövetszövetmintái, a boncteremben pedig egy szerencsétlen öregasszony és egy alkoholista férfi holtteste. Nem foglalkoztam velük. Legrosszabb esetben három óra elég rájuk, volt időm bőven.

Az őrszobát tárcsáztam. A papír szerint Szász őrmester volt a helyszínelő. Ismertem. Negyvenen túli férfi, a belgyógyászok szerint masszív gyomorfekéllyel és kezdődő májbántalmakkal. Nem értette, mit akarok. Leírt mindent. Nem, nem volt semmi. Csak a váza cserepei a padlón. De nem érte lövés, méreg sem volt benne, egyszerűen csak

leesett a komódról, ahol addig állt. Az ablak belülről volt zárva, igen. Rokonok, úgy tudja, nincsenek. Az igazságügyi boncolás után majd a város intézkedik. Hogy nem találok a halálokot? Az már az én bajom. Csak nem akarok magánnyomozni? Haha. Neki elég, ha leírom, hogy a pasas nem lett erőszak áldozata, már le is zárja az ügyet. Egyébként sietnie kell. Majd találkozunk.

Végigmentem a napi rutinon. A két halott meg a sebészeti szövettanok, némi múlt heti maradék. Kettő előtt valamivel befutott a szomszéd város igazságügyi boncnoka. Együtt hajoltunk Blanche Jenőcsontból és húsból faragott szobra fölé, s engem megint elfogott a rémület, az élet és halál mezsgyéjén egyensúlyozó pillanat borzongása. A kollégám beszélt, vatatott, magyarázott. Végül magával vitte a szervkészítmények felét, de nem is titkolta, hogy ő is tanácstalan. A halálokhöz beírtuk: szívmegeállás okozta keringési és légzési elégtelenség. De hogy mitől állt meg a szíve?

Még fél négy sem volt. Maradhattam volna, egy kórboncnoknak mindig van mit csinálnia. Leleteket gépelhettem volna, vitás metszeteket vizsgálhattam volna újra, de egyikhez sem volt kedvem. Kikerestem a dossziék közül Blanche Jenőét, és kiírtam belőle a munkahelyének a címét. Egy városi közhivatalban dolgozott mint műszaki ellenőr és szakértő. Néhány éve nekem is volt valami dolgom velük. Ahogy odaértem a házhoz, ráismertem a lépcsőfordulóra, sőt az ajtóra is. Lehet, hogy már életében találkoztam vele? Megnézett egy helyszínt, aláírt egy papírost, és én másnapra elfelejtettem? Csak mint halott keltett bennem érdeklődést, mint élő nem?

A félfogadási idő már lejárt, de az ajtó nem volt zárva. Kopogtam és beléptem. A két egymásba nyíló irodaszoba közül az első üres volt. Az ajtónyitásra a hátsó helyiségből magas, csinos, harminc körüli nő jött ki. Mereven eltartotta egymástól az ujjait, erős körömlakkaroma vette körül.

– Nincs félfogadás, kérem – lengette a kezét –, tessék holnap visszajönni.

– Nem hivatalos ügyben, vagyis egy másféle hivatalos ügyben – mondtam, és bemutatkoztam. Ritkán használom a teljes nevemet a fokozatommal együtt, de az irodákban általában kivételt teszek, a hivatalos emberek kedvelik a címkéket, védjegyeket. A lány is megenyhült.

– Kristóf Veronika vagyok. Ne haragudjon, hogy nem nyújtok kezet, most lakkoztam. Miben segíthetek?

– Nem vagyok biztos benne, hogy tud segíteni – elhallgattam, mert nem tudtam, mit mondjak pontosan. – Blanche Jenőről van szó. Engem bíztak meg bizonyos halála utáni vizsgálatokkal.

– Á, azt akarja kérdezni, hogy volt-e ellensége vagy ilyesmi? Nem volt neki, egész biztosan nem. Túl csendes volt hozzá, túl... jelentéktelen. – A lány hátravetette sűrű, sötét haját, és úgy mosolygott, mint aki pontosan tudja, hogy ő aztán nem az. „Mariann, persze, Mariann volt ilyen, a hetyke laborasszisztens, csak ő szőke volt, babaszőke, nem olyan barna, mint ez a lány itt. Udvarolni próbáltam neki, mikor is? Talán tíz éve... azóta már két gyerek anyja. Úgy látszik, ezek a mosolyok, mozdulatok átszivárognak a nők nemzedékein.”

– Mégis, tudna valamit mondani a családjáról, a magánéletéről?

Kézitükröt és szempillafestéket vett elő. Nagyra nyitotta a szemét, és folyamatosan a tükörbe nézett, miközben válaszolt. – Semmi különös. Világéletében szerencsétlen flótás volt. Az anyja korán meghalt. Az apja újránősült, az asszonynak nem kellett a poronty. A nagynénje nevelte fel, és igazi anyámasszony katonáját csinált belőle. Ahogy az a fiú a lányokra tudott nézni... – felkacagott – mint egy hűséges kutya, aki

farkcsóválva a lábad elé teszi a papucsod. Na, ilyen volt a Jenő is, csak azt az irdatlan nagy szívét tette a lábad elé. – Az irodista kisasszony egy pillanatra elhallgatott. – Velem is próbálkozott szegény, meg Bözsivel a bérszámfejtésről. – Arcán sajnálkozás futott át. – Egész helyes srác volt, de hát nem volt perspektívája, az aztán semmi... Ki hallott már ilyet, gépészmérnöki diplomával ebben az irodában rohadni?! Nekem csak érettségim van, mégis előbbre vagyok. – Még egyszer meggusztálta magát, úgy döntött, hogy tökéletes, és felém fordult.

– Maga jogász vagy orvos?

– Az utóbbi.

– Óó... – láttam, hogy egy kicsit jobban kihúzza magát ültében. – Sebész, belgyógyász?

– Kórboncnok.

– Mi?! – levágta a tükröt, ami eddig igaz gyönyörűségére szolgált, és rám meredt.

– Kórboncnok... Akkor maga volt az, aki felbon... akkor ezek voltak azok a vizsgálatok, amikkel megbízták.

Némán bólintottam. A lány mélyeket lélegzett, arca egy pillanatra túlragyogta pirosítójának színét.

– Azt hiszem, nem tudok többet mondani. Igen, elmondtam mindent. Most menjünk. A hivatali idő rég lejárt.

Kiterelt, és éppoly határozottan zárta be az ajtót, ahogy pár pillanattal korábban az ismerkedést zárta le kettőnk között.

Aznap este is a herendi készletből teáztam, s különösen jólesett ismerős formáinak tapintása. Egyetlen csésze sem indult el az asztal széle felé, a cukortartó is nyugton maradt, én pedig kedvemre elmélkedhettem, amiről csak akartam. A gyermekkoromról, egyetemi éveimről, Mariannról, aki nyilván nem látott perspektívát bennem, vagy anyámról, akinek gondoskodása és szeretete mindenre kiterjedt maga körül, emberre, tárgyra egyaránt. A méhekre, amelyek egymásba kapaszkodva őrzik testük melegét télen, és az emberekre, akik saját bundát akarnak. Azt hiszem, aznap este több hiábavaló gondolatom támadt, mint előtte való életem tíz évében összesen.

A másnap pokoli volt. Megjegyzem, a csütörtök gyakran az. Boncoltam, fagyasztott metszeteket gyorsdiagnosztizáltam, és csak a munkaidőm vége felé jutott némi időm, hogy Blanche Jenő szövettani készítményeit tanulmányozzam. Minden festés remekül sikerült, minden tökéletesen a helyén volt, akár egy medikusoknak gyártott táblaképen. Legtovább a szívizom szép, párhuzamos és rácsos rostjait nézegettem, de nem jutottam semmire. Végül belefáradtam, káprázni kezdett a szemem. Elraktam a mikroszkópot, levettem a köpenyem, pakoltam egy keveset az íróasztalomon, s a mozdulatok mágikus ritmusában felidéződött az elmúlt tizenöt év, az eljövendő évek, évtizedek, s mindettől mintha a jelen tökéletesen elvesztette volna realitását. Miközben gyalogoltam hazafelé, még mindig karon fogott balról a jövő, jobbról a múlt, s én közöttük lebegtem, súlytalanul, mert a jelen tökéletes gömbje zárt magába.

Fúj a szél, mintha az eső is szemerkélt volna, én mégis kószáltam, már amennyire egy ekkora helyen kószálni lehet. És ahogy sodródtam, átengedve magam a hangulatnak, szemembe ötlött egy utcatábla. Megálltam a felirattal szemben, amely, ezt tisztán éreztem, jelentőséggel bírt a számomra, de semmiképp sem tudtam megfejteni, miért. Lassan elindultam az utcán, éberem, a házakat fürkéselve. A fehér kartonpapír messziről a szemembe villant. „Szoba kiadó”. Bizonytalan, öreges kézzel írták egy leszakított füzetfedélre. „Szoba kiadó”, és mellette a házszám. „18.” Káplár utca 18. Hát persze. Blanche Jenő. Ő lakott itt. Dühösen sarkon fordultam. Torkig voltam a hir-

telen támadt megérzésekkel, az ok nélkül mozduló teáscsészékkal, ostoba hangulataimmal. A szemem sarkából láttam meg az öregasszonyt. A ház sarokablakában állt, szinte hozzászorította arcát az üveghez, miközben fél kézzel félrefogta a nehéz csipkefüggönyt. Egyszerre mozdult velem, ahogy fordultam, ő is szabadon engedte az anyagot.

Nem tudom, mi készítetett arra, hogy két lépés után megálljak. Talán a távoli arc maszkszerű szomorúsága, a lehulló függöny reménytelen lebbenése? Megfordultam újra, és ott álltam a kapu előtt. Nem volt csöngő, a kaput senki sem zárta be. A keramikockákkal kirakott ösvény két szélén ribizlitövek meredeztek. Több venyige, mint levél, több szürke, mint zöld. Nem kellett kopognom. Rövid motoszkálás után az asszony kinyitotta az ajtót. Közelebből az arca nem látszott annyira színtelennek, de a bőre száraz, majdnem pergamenszerű volt.

– A szoba miatt jött? – kérdezte gyanakvóan, kicsit hitetlenkedve. – A szoba miatt jött? Kerüljön beljebb.

A háznak télialma- és öregasszonyszaga volt, nem kellemetlen, de kitörölhetetlen illata. Az előtér homályos folyosókat és apró helyiségeket ígért, de a szoba, ahol Blanche Jenő élt, tágas volt, széparányú, csupa faragott, terpeszkedő bútorral berendezve. Az ajtóval szemben az ablak alatt csodálatos, vadgesztenyeszínű és -ragyogású komód állt, lapja csupaszon csillogott a délutáni fényben. Csak figyeltem. Próbáltam elhelyezni az általam látott szöke porcelánfigurát életének díszletei között. A szoba és a halott kétségkívül összeillettek. Mindkettőben volt valami a valóságtól tökéletesen idegen.

Sokáig állhattam némán, mert a kis öregasszony megbökött. – Na, tetszik? Kiveszi? – kérdezte, s közben kutató, gyors pillantásokkal fürkészte az arcom. Nem feleltem rögtön, ő pedig hirtelen hátralepett.

– Á, nem akarja maga ezt a szobát. Másért jött, igaz?

A pergamenarcon nem félelem látszott, inkább valami sokszor ismétlődött csalódás árnyéka.

Nehezen fordítottam el a tekintetemet a komód meztelen lapjáról. – Ne féljen – préseltem ki magamból. – Nem akarok semmi rosszat. Orvos vagyok, és én, én... – képtelen voltam kimondani: boncolás – vizsgáltam meg a fiatalembert a halála után.

– A Jenőt? Maga vizsgálta a Jenőt? – hökkenten nézett. – És most mit akar?

– Szeretném megtudni, miben halt meg. Szeretnék egy kicsit többet tudni róla, hát-ha úgy kitalálom.

– Minek? Minek azt tudni, hogy miben halt meg? Nem mindegy az? Megállt a szíve. Régen azt mondták, megállt, és kész.

– Maga biztosan ismerte, hiszen itt lakott magánál. Biztos tudta volna, ha van valami baja, valami szomorúsága, nem?

– Itt lakott? Azt mondja, itt lakott? – az öregasszony szárazon felnevetett. – Nem lakott az sehol. Itt aludt, itt tartotta a vázáját meg a ruháit. Na igen, azt igen.

– Magánakvaló ember volt? – puhatolództam.

Az asszony csendesesen bólogatott. – Magánakvaló. Lehet. Amikor beköltözött, több mint egy éve, volt, hogy bekopogtam hozzá. Ha sütöttem valamit, ugye, például. Azt gondoltam, ő is egyedül van, meg én is, eldiskurálhatnánk egy kicsit.

– Elküldte magát?

Újra az a száraz kis nevetés. – Nem, nem küldött el. Még válaszolgot is, legalábbis megpróbált, de végig, érti, mindvégig mintha ott sem lett volna, mintha más szobában, más országban lennének mindketten. Csak ült ott, ölében a vázája, azt simogatta, mint más a macskáját. Flúgos volt szegény egy kicsit.

– Milyen vázáját?

– Hát a kedvenc vázáját, vagyis hogy az egyetlen vázáját. A nagynénje hagyta rá, aki fölnevelte. Gyönyörű egy darab volt, festett üveg, szecessziós. Sose tartott benne virágot. Azt mondta, túl szép hozzá, a virág csak megbontaná a harmóniáját. Egy vázának, hát hallott már ilyet?

– Láthatnám?

– Mondom, hogy eltört. Nem tudta? Ugyanaznap tört el, mikor a Jenő meghalt. Leesett a komódról.

Még mindig az ajtóban álltunk. Visszafordultam a vadgesztenyehéjú fiókos szekrény felé, és megpróbáltam elképzelni, ahogy egy csodaszép üvegváza áll rajta, egy valódi műalkotás, amin áttündököl a fény. Az öregasszony követte a pillantásomat, és szó nélkül elindult valahova a ház belseje felé. Pár perc múlva újra megjelent, a kezében egy régi sálba bugyolált csomaggal. Kibontotta, és eléem tartotta, úgy, hogy átüssön rajta a délutáni nap. Egy üvegcserep volt, talán kéttenyényi, finoman fodrozódó virág díszítette, valamiféle nőszírom. Sejtelmes lilák, fátyolos kékek, hajszálfinom, ezüstösen futó vonalak és sötétzöld levélkék szövedéke. Ahogy az öregasszony keze megremegett, a színek úgy lüktettek, mint egy tengeri virágállat eleven, nyálkás teste. A csoda borotvaéles szélben végződött, a másik oldalon csonka dudor mutatta a fül egykori helyét.

Elbúcsúztam, s ő nem kísért ki. A sárguló csipkefüggöny mögül figyelte, ahogy végigmegyek a ribizlibokrok között. Talán félúton lehettem visszafelé, amikor az utca túloldalán észrevettem a postást. Gyorsítottam, s ő lépteim zajára hátranézett, ám rögtön vissza is fordult, mintha eleve elejét akarná venni bármifajta beszélgetésnek. Én azonban nem engedtem, hogy kitérjen. Szorosan mögé léptem, a közelségemmel kényszerítve figyelemre.

– Bocsánat. Ön ennek az utcának a levélkihordója? – Meg sem próbáltam mosolyogni.

– Láthassa – szűrte a fogai között. Miközben beszélt, enyhe pálinkaszag csapta meg az orromat.

– Maga volt az, aki két, nem is, három napja egy levelet kézbesített Blanche Jenőnek?

– Nem levelet, utalványt. Minden hónap végén kapott egyet a másodállásából vagy honnan. Minden hónap végén ezervalahányat, ő adott egy tízest, avval mind a ketten jól jártunk.

– Láta azt is, mikor meghalt?

A vékony emberke arca egy pillanat alatt céklavörös lett, hátat fordított. – Haggyon nekem békét, én is békét hagyok magának – morogta.

– Félreértett. Nem akarom bajba keverni, nem is kíváncsiskodom. Én vizsgáltam meg a holttestet, és most első kézből szeretném megtudni, mi történt. – Egy gyűrött százast nyomtam a kezébe.

– Hogy mi történt? – most először nézett rám, savószinű szemében szorongás. – Hát tudom én azt? Jöttem az utalvánnyal, mint mindig. Az utcán összetalálkoztunk. A tisztítóból jött vagy honnan, tele volt a karja mindenféle ruhával, nem tudta aláírni a blankettát. Mondta, hogy kísérem be. Még én nyitogattam az ajtókat. Az öregasszony sose zár semmit. Ahogy kinyitottam a szobája ajtaját, előreengedtem. Ott állt a küszöbön, amikor egyszer csak valami puffanást hallok, vagy inkább csorrenést. És abban a szent minutában, ahogy a csorrenést hallottam, az az ember is összeesett. Mi lelte, azóta sem tudom. De meghalt, abban a pillanatban meghalt, az biztos. Olyan

volt az arca, ahogy ott feküdt, mintha már be is balzsamozták volna, érti? – Újra rám emelte szintelen szemét. – Nem szoktam inni. Akkor sem ittam, csak azóta. Egyre azon morfondírozok, hogy esett le az a váza onnan. Hiszen mindig a sublót közepén állt, mintha léniával mérték volna ki, mindig ugyanott. Volt valaki abban a szobában? De hát hogy lehetett, végig ott álltam, és nem láttam senkit. Maga talált valamit? – nyugtalanul vizslatta az arcomat. – Talált valamit?

– A szíve vitte el – a cipőmet néztem, nem akartam látni az arcát. – A szíve vitte el – ismételtem, és nekiindultam, szinte futottam végig az utcán, a botladozó kőlapokon. Mintha egy roppant hullám, egy érezhető erőter hajtott volna maga előtt. Mintha a minden álcától, díszítéstől megfosztott valóság és a keresztbe rakott, kemény vonalakból ácsolt XX. század kergetett volna. Csupasz voltam, védtelen. Magányos rovar a tél közepén. Az anyag nélküli gonosz hűvös érintését éreztem a bőrömön, melynek már nem kellene emberek mint eszközök, mert maga a világ, az idő lényege hozta létre. Ki másnak állna hatalmában ilyen könnyörtelenné tenni egy szelíd üvegvezét?

Nem tudom, hogy értem haza. Nem tudom, hogy mentem be a lakásba, nyitottam ki a zárat, hogyan kerültem a vitrin elé. A mindig tiszta üveglapon visszatükrözöttem, testem formáját egzotikus csipkediszekként borították a benti porcelánok. Hogy az öklömet használtam, az is csak azt mutatja, nem voltam magamnál. Az üvegen át nyúltam be értük, és pusztá kézzel roppantottam össze valamennyit. A csonka gömbhéjakon szelíden ragyogtak a vércseppek, mintha saját sebéből vérezne az anyag.

Bodor Béla

MIELŐTT LEÉREK

A repedések pókhálója, mintha
beszötte volna, fut szét a bazalton.
A közelítő kőkockákon arcom
árnyéka, mint a kiborított tinta

foltja, növekszik lassan – semmi dolgom,
megfigyelek tehát – amint az egyre
közelebb látszó fűszál lándzsahegyre
tűz, ha jól számítom, éppen az orrom

síkjában (persze nem t'om pontosan,
mert egypacában látszik testem árnya)
egy sárga gyom. Mint szívószál, olyan,

a körém képződött buborék hártya-
falát kiszúrja, ha leérek a földig,
s a burkolatra arcom fölkenődik.